

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет іноземної філології

**До 220-ої річниці
з дня заснування університету**

**НАУКОВІ РОЗВІДКИ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

Збірник тез наукових доповідей

Випуск 5

Електронне видання

Харків – 2024

ЗМІСТ

<i>Алексєєва Юлія</i> Концепція комічного в літературі постмодернізму	7
<i>Асєєв Тимур</i> Використання стилістичних засобів для створення образів персонажів	8
<i>Асєєва Анастасія</i> Викладання сучасної американської літератури засобами педагогічної технології двомовного навчання CLIL	9
<i>Букіна Ольга</i> Лінгвокомунікативні і прагматичні ознаки політичного дискурсу	11
<i>Бурикіна Дарія</i> Лінгвокомунікативна стратегія генералізації та досвід її вивчення	13
<i>Вертипорох Валерія</i> Алюзії та ремінісценції як засоби вираження категорії інтертекстуальності в літературі постмодернізму	14
<i>Ворона Дар'я</i> Види онімів і їх використання у творі Террі Пратчетта «Вільні малолюдці» (<i>The Wee Free Men</i>)	15
<i>Гавриков Сергій</i> Стилістичні засоби у передачі емоцій у романі Стівена Кінга “Green Mile”	17
<i>Галковська Тетяна</i> Виокремлення емотивності як текстової категорії	19
<i>Гмиря Захар</i> Міфологізація історичної реальності в романі С. Рудші «Опівнічні діти»	21
<i>Гречаний Володимир</i> Втілення міфу про Прометея в романі М. Шеллі «Франкенштейн, або сучасний Прометей»	22
<i>Григорова Олена</i> Вплив культури на розвиток сучасної англійської мови	23

I, по-третє, використано слово **screamed**, яке надає ефекту експресії, прискореності, сильної емоційності. Знову бачимо використання метафори **eyes as wide as soup-plates**, що дає читачу розуміння того, що його очі були великими від страху – так сильно вони розширились, що нагадували миски для супу. Тобто Стівен Кінг примушує до відчуження страху завдяки підвищеної інтонації, повторень, стилістично забарвлених дієслів, метафор-порівнянь. Окрім прямої оповіді, де автор вказує на те, що герой злякався, ми можемо відчутти його страх завдяки стилістичним засобам, використаним для показу емоцій, що робить твір не сухим та безбарвним, а насиченим та реалістичним.

Література

1. King, S. The Shining [E-resource]. URL: https://archive.org/details/stephen-king_202206/Stephen%20King%20-%20The%20Shining%2001%20-%20The%20Shining/mode/2up
2. King, S. Misery. [E-resource] URL: https://archive.org/details/bwb_KR-492-829/page/n9/mode/2up
3. King, S. The Cat from Hell [E-resource]. URL: https://ia601208.us.archive.org/32/items/calibre_library_178.219.147.208/Stephen%20King%20-%20The%20Cat%20from%20He%20-%201977_4153.pdf
4. King, S. The Green Mile [E-resource]. URL: http://allking.club/books/the_green_mile/

ВИОКРЕМЛЕННЯ ЕМОТИВНОСТІ ЯК ТЕКСТОВОЇ КАТЕГОРІЇ

Тетяна ГАЛКОВСЬКА

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Д.В. Колода

Текст є основним засобом передачі інформації, і використовується в різних сферах життя: в літературних творах, наукових дослідженнях, у комунікації, повідомленні інформації тощо. Вивчення тексту, його структури, мови та семантики є важливою складовою лінгвістики та наук, що вивчають комунікацію. У лінгвістичному словнику Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, виділяють поняття тексту таким чином: текст – «писемний або усний мовленнєвий масив, що становить лінійну послідовність висловлень, об'єднаних у ближчій перспективі смисловими і формально-граматичними зв'язками, а в загально композиційному, дистантному плані – спільною тематичною і сюжетною заданістю» (Баранник. УМЕ. С. 679).

Будь-який текст має неодмінні структурно-змістовні ознаки, які є текстовими категоріями. Деякі категорії не є обов'язковими для будь-якого тексту. Однією з таких категорій є емотивність.

Емотивність – це категорія тексту, що описує стан душевного хвилювання (Тлумачний словник української мови). Важливою темою для досліджень емоційної сфери спілкування є саме емотиви. В *емоційній комунікації* на перший план ставлять вираження емоційного стану учасників розмови, а в *емотивній комунікації*, навпаки, саме мовними засобами виникає певний емоційний стан у слухачів. Поняття емотивності в праці

В.І. Шаховського описано як «семантична властивість виражати системою своїх засобів, емоційність як факт психіки, відображений у семантиці мовних одиниць соціальні та індивідуальні емоції». Він також вважає, що на «мовному рівні емоції трансформуються в емотивність, тому емоційність – це психологічна категорія, а емотивність – мовна. Емоційність відображає психічний стан людини, в той час як емотивність – це вербалізація емоцій мовця».

Емотивність тексту може бути різна, це теплі та приємні емоції і негативні і тривожні мотиви почуттів. Деякі тексти можуть викликати у нас посмішку, інші страх і смуток, а іноді ми можемо відчувати почуття тривоги та напруженості весь час, поки читаємо текст.

Вчені у своїх працях описують фундаментальні дослідження, присвячені категорії емотивності (В.І. Шаховський, Л.Г. Бабенко, А.А. Залізник).

Емотивність пов'язана з психічною стороною людської діяльності. Так, наприклад, В.Н. Телія вважає, що категорія емотивності пов'язана з емоційною сферою психіки і співвідноситься із певними типами емоцій. В.І. Шаховський, О.В. Кунін та ін. визначають *емотивність як мовну категорію*, протиставляючи її емоційності, яка є категорією психологічною.

Чарльз Огден і Айверсон Річардсон, почали виділяти емотивність як категорію тексту, описують це у своїй праці «Семантичні аспекти мови та стилю», існують інші вчені, які також досліджували цю тему або внесли свій внесок у розвиток цієї ідеї.

Ульріх Келлер (Ulrich Keller) – німецький лінгвіст, який розробив теорію емотивної мови. Він досліджував, як емотивність впливає на мовлення та як мовлення виражає емоційний стан людини, яка говорить.

О. Селіванова розуміє під емотивністю у сучасній мовознавчій науці «складову конотативного компоненту у семантичній структурі мовної одиниці, який репрезентує емоційне ставлення носіїв мови до позначеного. Емотивність може формувати й денотат значення слова, що створює суперечність у розгляді денотата й конопата у встановлені межі між ними».

І.М. Літвінчук називає емотивністю «результат інтелектуальної інтерпретації емоційності, що транслюється в мові та мовленні».

М.В. Гамзюк розуміє під емотивністю мовне вираження емоцій. Автори словника *Kleines Wörterbuch der Stilkunde* виділяють поняття *Emotionalität*, яке відповідає українському «емоційність», під яким учені розуміють «можливе позначення суми емоційних, тобто пов'язаних з душевним переживанням, елементів тексту».

Дослідники зазначають, що саме детальний аналіз текстів дає змогу глибше проникнути в сутність емотивності.

Емотивом В.І. Шаховський вважає мовну одиницю, головна функція якої полягає у вираженні емоції мовця відображена в емотивному аспекті його лексичного значення. Шаховський ввів наукове поняття емосеми, як окремих вид сем, що співвідносяться з емоціями того, хто говорить. Ці семи виражаються у семантиці слова як сукупність семантичної ознаки «емоція» і семних конкретизаторів: «любов», «зневага», «приниження» тощо.

Підсумовуючи все вищесказане, робимо висновок, що емотивність є важливим компонентом будь-якого виду тексту. Емотивність проявляється на різних рівнях: лексичному, морфологічному, синтаксичному. Емотивність є важливою текстотвірною категорією, а також інструментом для виділення та підкреслення необхідних логічних зв'язків, переконання читачів та фокусування їхньої уваги на ключових моментах тексту.

МІФОЛОГІЗАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОМАНІ С. РУШДІ «ОПІВНІЧНІ ДІТИ»

Захар ГМИРЯ

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Ж.О. Кононова

У романі Салмана Рушді «Опівнічні діти» виразно простежується міфологізація історичної діяльності, що відображає глибокі соціально-політичні зміни в Індії періоду набуття незалежності. Автор ефективно використовує міфологічні мотиви та символізм, переплітаючи їх із реальними історичними подіями, тим самим створюючи багатовимірний наратив, що висвітлює складність формування національної ідентичності.

Рушді перетворює історичні події на міф, вносячи в них елементи фантастики та надприродного. Це особливо помітно на прикладі головних героїв, які народились в момент проголошення незалежності Індії та отримали унікальні здібності. Цей прийом не лише надає твору глибини, але й дозволяє автору досліджувати ідеї долі, вибору та впливу історії на індивідуальну свідомість.

Рушді використовує символіку та архетипи для дослідження колективних надій, мрій та розчарувань. Персонажі роману символізують різні аспекти індійської ідентичності та соціально-політичних проблем, ставлячи питання про роль індивіда в історичних процесах.

Рушді вдається до міфологізації не лише як до художнього прийому, але й як до способу критичного осмислення історії. Він підкреслює, що історія не є монолітною та однозначною, а складається з різноманітних інтерпретацій та перспектив. Через це, роман виступає як майданчик для діалогу між реальністю та вигадкою, між історичною правдою та міфом.

«Опівнічні діти» Салмана Рушді є важливим літературним твором, що дозволяє глибше зрозуміти не лише історію Індії, але й процеси формування національної ідентичності в умовах постколоніального світу. Міфологізація історичної діяльності в романі відкриває нові перспективи для дослідження взаємодії між літературою, історією та культурою, підкреслюючи значення художньої уяви в процесі історичного осмислення.